

Видрине озеро

Володимир Титаренко

Набрів я на Видрине озеро ненароком. Мав я тоді відпустку й пішов у ліс по гриби. Забрів у непрохідні хащі, та ледь примітна вузьенька стежечка, протоптана дикими кабанам, вивела мене на берег невеликого озера. Місця були незнайомі. Ніколи ще не доводилося мені заходити в цей глухий закуток.

Довкола озера росли старі кремезні дуби. Розлогі, поважні, вишикувалися вони, начебто недремна варта. На озері багато білих лілей, і все воно ніби у білому осяйному вінку, помережаному зеленим листям. Я зупинився на перепочинок, щоб трохи зібратися на силах, а вже потім шукати дорогу додому. Підійшов до води й на піску побачив сліди якогось звірка. Слідів було багато — одні чіткі, свіжі, інші стерлися, втратили свої обриси.

Неподалік від берега в чистій, аж прозорій, воді непорушно стояли невеличкі щучки, підстерігаючи необачних мальків. Ось на мілководдя, прогріте сонячним промінням, випливла зграйка невеличких рибок, і щуки вмиль накинuliся на здобич.

У лісі сутеніло. Ще трохи — і ліс і озеро огорне темрява. Куди там братися додому! Хочеш не хочеш, а доведеться заночувати на березі незнайомого озера, а вже завтра шукати дорогу додому. Добре, хоч дома сказав, що, може, заночую у знайомого лісника.

Поки ще не стемніло, перебрав боровики. Проте треба було подбати й про нічліг. Оглядаюся навколо. Зупиняю погляд на старому приземкуватому дубові. А що, серед його розкішного гілля можна непогано влаштуватися! Нарізає оберемок гнучкої лози, міцно переплів нею гілля дуба, поклав зверху кілька сухих гілок, а на них — свіжу глицю. Обережно пробую своє ложе. Міцне. Можна спокійно укладатися на ніч. Лягаю. Постіль м'яка, повітря чисте, запашне, але докучають комарі. Гудуть і гудуть над головою, як ті бомбовози. Доведеться, мабуть, залишати своє м'яке ложе та розкласти вогнище.

А тим часом у лісі почало розвиднятися. Із-за високого верховіття вигулькнув кругловидий місяць і залив землю мерехтливим світлом. У лісі стало так видно, що можна було розгледіти кожен листочок, кожную гілочку. На озері і на берегах його зайнялося блакитне примарне саяво. Стиха перешіптувалися прибережні очерети, поволі, ніби спросоння, ворушили своїми чорними султанами.

Раптом срібляста гладінь води здригнулася, розступилась, і над водою випірнула величезна щука головою з роззявленою пащею. Щука дедалі більше випливала на поверхню і поволі наближалася до берега. Спершу я подумав, що мені примарилися і щука, і її роззявлена паща. Може, я сплю і мені сниться сон? Кілька разів кліпаю віями, протираю кулаком очі — щука не щезає. Навпаки, вона вже геть випірнула з води. Та що це? Щука пливла не сама, її ніс якийсь приземкуватий звірок. Ось він уже на березі. Ось поклав свою величезну здобич на піску, а сам тим часом заходився лапкою

розгладжувати свої вуса, очевидно, лагодився вечеряти. Та, мабуть, передумав, схопив щуку й видерся на пенюк від спіяного дуба. Тепер його я добре бачив з мого ложа. Звірок мав довге гнучке тіло й кумедну мордочку. А вуса на ній були ніби аж закручені догори. Несподіваний гість пройшовся по пенюку, і за ним потягся довгий і вузький хвіст.

Та мою увагу найбільше захоплювала рибина: скільки я не рибалив, а такої величезної щуки мені досі не доводилося підчепити на спінінг. Звівся на лікоть, щоб краще було видно. Хруснула гілка, і звірок підстрибнув, ніби підкинутий невидимою пружиною, кинувся бігти на своїх кривих ніжках до озера. Мить — і він щез у воді.

Мене теж, ніби вітром, змело на землю. Схопив щуку, виважив її у руці. Хвіст рибини лежав на піску. Голова була з невелике відерце. Ні, такої щуки мені навіть уві сні бачити не доводилось.

Досипав я тієї ночі неспокійно. Прокинутись не загаявся і, коли над озером піднялося вранішнє сонце, почав вибиратися з лісу. В одній руці тримав кошик з грибами, а другою притримував щуку на плечі. Довго не міг збагнути, в який же бік мені податися. Де ж Зачепилівське урочище, в якому живе мій знайомий лісник? Здавалося, що ніколи не буде кінця-краю оцьому дубовому гаю. Я брів навмання і нарешті опівдні впізнав знайомі місця. Оце і є те Зачепилівське урочище, в якому господарює Іван Данилович Перебийніс. Вирішив зайти до нього, підобідаю, перепочину, а вже потім братимуся додому.

Здалеку побачив чепурний білий будиночок, телевізійну антену. Лісник був дома, побачив мене, здивувався:

— Якими вітрами? Звідки мандруєш? З грибами і щукою...

— Та й сам не знаю... Заблукав. Довелося в лісі ночувати. Забрів на якесь озеро.

— І щуку там упіймав? Та велика ж!..

— Не впіймав я її... Пригода така скоїлася... Комуś розказати, то й не повірить. А озеро гарне! Кругле, вода в ньому чиста, і лілей багато.

Лісник осміхнувся:

— Знаю я те озеро. Далеко ж ти забрів! До нього кілометрів двадцять буде, а як іти лісом, то й усі тридцять. Видриним те озеро зветься. Видри там водяться. І щуки є гарні.

— Видри, кажеш? Оцю щуку впіймав якийсь вусатий звірок. Виволік на пеня і намірився поласувати нею. Та я наполохав його. Мабуть, то й справді була видра. Мені її ніколи зблизька не доводилося бачити...

Нашу розмову ми повели далі вже за сніданком, бо для мене то був таки сніданок, хоча сонце вже й завернуло за полудень. Тоді більше говорив Іван Данилович, а я слухав.

Його батько колись лісникував у тих місцях. Вигурівщиною називається те урочище. І він ще хлопчаком рибалив на Видриному озері. Вода в ньому завжди холодна, чиста, бо там б'ють сильні джерела. А видри дуже люблять чисту воду. І тишу люблять. Удень видру ніколи не побачиш. Боїться вона виходити на берег. Сидить у

норі, чекає ночі. На неї люди здавна полювали заради хутра. Хутро в неї гарне, ціни йому немає. Була колись в господі лісника своя домашня видра — Ласка. Ласкаве й привітне таке звірятко. А з'явилася вона у них так. Пішов батько Івана Даниловича в обхід, прийшов на берег Видриноного озера і помітив у воді вершу. Витяг її, а там молода видра. Потрапила в пастку й задихнулася. Що робити? Не пропадати ж добру. От і взяв батько ту видру, перекинув через плече та й пішов додому. А поки дійшов, видра ожила. Вода з неї вилилася, і звірок очуняв. Отож і лишилася видра в них жити. І страшенно любила батька, може, за те, що порятував її від наглої загибелі. А коли Ласка піросла, вирішили випустити її на волю. Принесли на Видринне озеро й пустили на воду. Ласка спочатку попливла, пірнула і зникла. Та через якийсь час випірнула вже з рибиною в зубах. Підбігла до батька й поклала щуку до його ніг.

— А потім,— розповідав далі лісник,— подалася за нами додому. Відтоді ми частенько ходили з Ласкою рибалити. Та якось вона запливла на середину озера, пірнула й більше не з'являлася. Мабуть, там знайшла свого обранця і вирішила залишитися в своєму озері... Вважай, що тобі пощастило побачити рідкісного звірка.

Мабуть-таки, й справді пощастило. Більше мені не випадало побувати на Видриноному озері, але я часом пригадую місячну ніч, застигле озеро і небаченого звірка з щукою...